

Asia C-769/19**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

21.10.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

7.10.2019

Muut osapuolet:

Spetsializirana prokuratura

Syytetyt:

UC

TD

Pääasian kohde

Syytekirjelmä, jossa on tiettyjä puutteita, koska syytteessä tarkoitetut teot on kuvattu epäselvästi, ristiriitaisesti ja puutteellisesti. Toimenpiteet näiden puutteiden korjaamiseksi.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/13/EU 6 artiklan tulkinta ja kansallisen lain yhteensopivuus kyseisen säännöksen kanssa.

Ennakkoratkaisupyynnö esitetään SEUT 267 artiklan nojalla.

Ennakkoratkaisukysymys

Onko kansallinen laki, joka ei puutteellisen syytekirjelmän (jonka sisältö on epäselvä, puutteellinen tai ristiriitainen) tapauksessa mahdollista missään tapauksessa näiden puutteiden korjaamista korjauksilla, jotka syyttäjä tekee tuomioistuimen valmisteluistunnossa, jossa puutteet on todettu, ja jossa sen sijaan veloitetaan tuomioistuin kaikissa tapauksissa keskeyttämään menettely ja palauttamaan asia syyttäjälle uuden syytekirjelmän laatimiseksi, yhteensopiva tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/13/EU (EUVL 2012, L 142, s. 1) 6 artiklan, Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdassa tarkoitetun kohtuullista käsittelyaikaa koskevan periaatteen, unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatteen ja arvon kunnioittamisen periaatteen kanssa, jos rikosoikeudellinen menettely tämän seurauksena viivästyy huomattavasti ja puutteet voitaisiin korjata heti menettelyn tuomioistuinvaiheessa?

Euroopan unionin oikeussäännöt ja oikeuskäytäntö, joihin viitataan

Tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 22.5.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU; kansallisen lain yhteensopivuus direktiivin 6 artiklan kanssa

Tuomio 5.6.2018, Kolev (C-612/15, EU:C:2018:392)

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Rikosprosessilaki (Nakazatelno protsesualen kodeks, jäljempänä NPK), 246–249, 242, 287, 55, 178, 180 ja 348 §

Säädöksistä annettu laki (Zakon za normativnite aktove, jäljempänä ZNA), 46 §:n 2 momentti

Varhoven kasatsionen sadin (ylin tuomioistuin, Bulgaria) 7.10.2002 antama tulkintatuomio nro 2

Varhoven kasatsionen sadin 19.2.2018 antama tulkintatuomio nro 6

Konstitutsionen sadin (perustuslakituomioistuin, Bulgaria) 9.10.2018 antama tuomio nro 14

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 UC:tä ja TD:tä vastaan on nostettu syyte: ensiksi mainittua vastaan sen vuoksi, että hän on johtanut (yhdessä muiden, menettelyssä jo tuomittujen henkilöiden kanssa) järjestäytynyttä rikollisryhmää tarkoituksena tehdä yhteisesti rikoslain

(Nakazatelen kodeks, jäljempänä NK) 159a §:n mukaisia rikoksia (ihmiskauppa, tässä tapauksessa prostituoitujen osalta) kotimaassa ja ulkomailla taloudellisen hyödyn saamiseksi (rangaistava teko NK:n 321 §:n nojalla), ja viimeksi mainittua vastaan tämän rikollisryhmän toimintaan osallistumisen vuoksi. UC:tä syytetään lisäksi siitä, että hän on kolmessa erillisessä tapauksessa järjestäytyneen rikollisryhmän päätöksen mukaisesti värvännyt kolme naista prostituutioon lupaamalla heille etuja (rangaistava teko NK:n 159d §:n [2] momentin 6 kohdan, luettuna yhdessä 1 momentin kanssa, nojalla) ja pitänyt hallussaan huumausaineita (rangaistava teko NK:n 354a §:n nojalla).

- 2 Syytekirjelmä jätettiin 18.4.2019, ja valmisteluistunto pidettiin menestyksellisesti 27.9.2019.
- 3 Asianosaisten kuulemisen jälkeen tuomioistuin totesi valmisteluistunnossa, että syytekirjelmässä on tiettyjä puutteita, nimittäin epäselvyyksiä, puutteellisuuksia ja ristiriitaisuuksia. Niissä on kyse seuraavista:
- 4 Syytekirjelmä sisältää ristiriitaisia tietoja paikasta, jossa NK:n 321 §:n mukainen rikos on tehty. Tosiseikkoja koskevassa osassa todetaan, että järjestäytynyt ryhmä on toiminut koko Bulgarian alueella, ja mainitaan tässä yhteydessä eri kaupunkeja – muiden muassa Sofia, Bansko ja Plovdiv –, kun taas syyteosassa mainitaan ainoastaan Sofia. Tosiseikkoja koskevan osan ja syyteosan välillä on siten ristiriita tekopaikan osalta: koko Bulgarian alue vai ainoastaan Sofia.
- 5 Syytekirjelmään sisältyy ristiriitaisia tietoja yhden näistä naisista prostituutioon värväämisen ajankohdasta. Tosiseikkoja koskevassa osassa värväämisen sanotaan tapahtuneen vuonna 2016, jolloin kyseinen nainen on työskennellyt prostituoituna Sofiassa ja Plovdivissa, kesällä 2016 myös rannikon lomakohteissa ja joulukuussa 2016 jälleen Sofiassa; tämä tarkoittaa, että värväämisen itsessään on täytynyt tapahtua ennen kesää 2016. Sitä vastoin syyteosan mukaan UC on värvännyt kyseisen naisen joulukuussa 2016 Sofiassa. Tosiseikkoja koskevan osan ja syyteosan välillä on siten ristiriita tekoajankohdan osalta: ennen kesää vai joulukuussa 2016.
- 6 Syyte ei sisällä minkäänlaisia tosiseikkoja koskevia tietoja siitä, että rikollisryhmä olisi päättänyt, että UC värvää kyseiset kolme naista prostituutioon. Syytekirjelmä on tältä osin puutteellinen.
- 7 Huumausaineiden hallussapitoa koskevan teon kuvaus on epäselvä, koska siinä ainoastaan mainitaan, että UC:n asunnosta löydettiin huumausaineita, ja koska on epäselvää, väitetäänkö niiden olleen hänen hallussaan. Syytekirjelmä on tältä osin epäselvä.
- 8 Syyttäjät on ilmaissut olevansa valmis korjaamaan puutteet heti tekemällä tarvittavat selvennykset valmisteluistunnossa.

- 9 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että syytekirjelmä täyttäisi lainsäädännössä asetetut muotovaatimukset, jos syyttäjä tekisi nämä selvennykset. Sen jälkeen tuomioistuin voisi jatkaa menettelyä.
- 10 Tälle on kuitenkin muodollinen este: Kansallisen lain mukaan syyttäjä ei voi korjata syytekirjelmän puutteita valmisteluistunnossa. Kansallisessa laissa edellytetään tuomioistuinmenettelyn keskeyttämistä ja asian palauttamista syyttäjälle, jonka on laadittava uusi syytekirjelmä ja jätettävä se uudelleen tuomioistuimeen, joka käsittelee sitä uudessa istunnossa, mikä merkitsee yleensä muutamien kuukausien viivästyä.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyyntöjen perusteluista

Syytekirjelmän puutteet

- 11 Syytekirjelmä koostuu tosiseikkoja koskevasta osasta, jossa esitetään syytteen perustana olevat tosiseikat, ja syyteosasta, jossa esitetään oikeudellinen syyte. Syyteosassa mainitaan yleensä tärkeimmät tosiseikat, kuten tekopaikka ja -ajankohta sekä tunnusmerkistön täyttävät teot.
- 12 Tosiseikkoja koskevan osan ja syyteosan ristiriitaisuus tai oikeudellisen arvioinnin kannalta merkityksellisten tosiseikkoja koskevien tietojen puuttuminen merkitsee samaa kuin riittävän selvien tosiseikkoja koskevien tietojen puuttuminen syytteestä. Tämän perusteella näitä puutteita pidetään olennaisten menettelymääräysten rikkomisena, joka vaikuttaa syytetyn oikeuteen tietää, mistä häntä syytetään. Olennaisten menettelymääräysten rikkomisesta on kyse silloin, kun se on johtanut syytetyn tai muun asianosaisen menettelyllisten oikeuksien rajoittamiseen eikä sitä ole korjattu (NPK:n 348 §:n 3 momentin 1 kohta).
- 13 NPK:n 55 §:n 1 momentin mukaan syytetyllä on oikeus tietää, mistä rikoksesta ja minkä todisteiden perusteella häntä syytetään.
- 14 Varhoven kasatsionen sad toteaa tulkintatuomion nro 2/02 4.2 kohdassa, että ”syyttäjän on esitettävä syytekirjelmän tosiseikkoja koskevassa osassa pakottavasti tosiseikat, joista ilmenee teon tunnusmerkistön täytyminen ja syytetyn osallisuus tekoon – – tähän kuuluvat myös rikoksen tekoajankohta ja -paikka – –. Se, ettei kaikkia tähän ryhmään kuuluvia tosiseikkoja esitetä, merkitsee olennaisten menettelymääräysten rikkomista – –.”

Kansallinen lainsäädäntö, joka koskee olennaisten menettelymääräysten rikkomisen korjaamista silloin, kun syytekirjelmä on epäselvä, puutteellinen ja ristiriitainen

- 15 Rikosoikeudellinen menettely koostuu kahdesta osasta, valmistavasta vaiheesta ja tuomioistuinvaiheesta. Menettelyn tuomioistuinvaihe alkaa syytekirjelmän, jossa

syyte esitetään yksityiskohtaisesti tosiseikkojen ja oikeudellisen seikkojen osalta, jättämisellä.

- 16 Kahden kuukauden kuluessa syytekirjelmän toimittamisesta pidetään valmisteluistunto. Sen tarkoituksena on tarkastaa tietyt seikat, joista yksi on syytekirjelmän lainmukaisuus. Tämä arviointi on lopullinen (muutoksenhaun määräajan päättymisen tai sen jälkeen, kun ratkaisu on vahvistettu ylemmässä oikeusasteessa). Syytekirjelmän lainmukaisuutta ei voida riitauttaa uudelleen myöhempänä ajankohtana.
- 17 Syytekirjelmän jäljennös lähetetään kaikille asianosaisille (syytetyille ja asianomistajalle), jotka voivat esittää siitä huomautuksia seitsemän päivän kuluessa. Valmisteluistuntoa lykätään enintään kolmella kuukaudella, jos jotakuta asianosaisista ei ole löydetty tai jos seitsemän päivän määräaika ei ole vielä päättynyt.
- 18 Jos menettely käynnistetään tässä valmisteluistunnossa, tuomioistuin ja asianosaiset käsittelevät useita kysymyksiä, muun muassa sitä, onko syytekirjelmässä puutteita (kuten epäselvyyksiä, puutteellisuuksia ja ristiriitaisuuksia), joiden vuoksi syytekirjelmä ei ole ymmärrettävä. Kaikkia asianosaisia kuultuaan tuomioistuin päättää tästä kysymyksestä.
- 19 Jos tuomioistuin toteaa, että syytekirjelmä on puutteellinen (koska siinä on ristiriitoja, puutteita tai epäselvyyksiä), se keskeyttää menettelyn tuomioistuinvaiheen ja palauttaa asian syyttäjälle lainvastaisuuksiin viitaten (NPK:n 249 §:n 2 momentti).
- 20 Tämän jälkeen käynnistyy uudelleen menettelyn valmistava vaihe. Syyttäjällä on kuukausi aikaa laatia uusi syytekirjelmä. Kun se on laadittu, se jätetään tuomioistuimeen. Tämän jälkeen alkaa uudelleen menettelyn tuomioistuinvaihe edellä kuvattuine vaiheineen: kahden kuukauden kuluessa pidetään uusi valmisteluistunto, johon asianosaiset kutsutaan ja jossa syytekirjelmä tarkastetaan uudelleen. Jos todetaan, ettei puutteita ole korjattu tai että syytekirjelmässä on uusia puutteita, menettelyn tuomioistuinvaihe keskeytetään uudelleen ja asia palautetaan syyttäjälle.

Syytteen muuttamista koskeva kansallinen lainsäädäntö

- 21 Syyttäjä voi muuttaa syytekirjelmällä nostettua syytettä seuraavilla kahdella edellytyksellä: valmisteluistunto on pidetty ja on aloitettu menettelyn tuomioistuinvaihe, nimittäin asian selvittämistoimet; esille on tullut uusia todisteita, joiden perusteella teko täyttää toisenlaiset tunnuspiirteet, eli kyse on NPK:n 287 §:n 1 momentin mukaisesta syytekirjelmän tosiseikkoja koskevan osan olennaisesta muuttumisesta.
- 22 Syytettä ei voida NPK:n 287 §:n 1 momentin mukaan muuttaa sellaisen syytekirjelmän puutteen korjaamiseksi, joka oli siinä jo kirjelmän

laatimisajankohtana. Sitä pidetään lainsäädännön rikkomisena, koska tällä tavalla kierretään lakisääteinen menettely syytekirjelmän puutteiden korjaamiseksi.

Tosiseikoissa olevan ilmeisen virheen korjaamista koskeva kansallinen lainsäädäntö (NPK:n 248a §)

- 23 Tosiseikoissa oleva ilmeinen virhe tarkoittaa teknistä poikkeamaa syyttäjän kirjallisesti ilmaisemasta tahdosta, kuten väärin kirjoitettua nimeä, virheellistä päivämäärää tai vastaavaa. Tosiseikoissa olevan ilmeisen virheen tapauksessa tuomioistuin määrää ajankohdan asian pääkäsittelylle ja kehottaa syyttäjää korjaamaan virheen seitsemän päivän kuluessa. Jos syyttäjä ei korjaa virhettä määräajassa, tuomioistuin poistaa pääkäsittelyn ajankohdan ja keskeyttää menettelyn tuomioistuinvaiheen palauttamalla asian syyttäjälle uuden syytekirjelmän laatimista varten. Tämän jälkeen menettellään samalla tavalla kuin edellä 19–21 kohdassa.
- 24 Käytännössä nämä tosiseikoissa olevat ilmeiset virheet korjataan syyttäjän valmisteluistunnossa antamalla lausumalla. Korjaaminen tapahtuu, kun tuomioistuin huomauttaa syyttäjälle virheestä ja syyttäjä selventää valmisteluistunnossa suullisesti, mitä on tosiasiallisesti tarkoittanut. Menettelyn tuomioistuinvaihetta ei näin keskeytä, eikä asiaa palauteta syyttäjälle uuden syytekirjelmän laatimista varten.

Konstitutsioiden sadin 9.10.2018 antama tuomio nro 14

- 25 Tämä sääntely ilmeisten teknisten virheiden korjaamiseksi otettiin käyttöön vuonna 2017, ja se on ristiriidassa vakiintuneen kansallisen oikeusperinteen kanssa, jonka mukaan jokainen yksittäinen menettelymääräysten rikkominen syytekirjelmän laatimisen yhteydessä – olipa se miten vähämerkityksinen tahansa – on korjattava ainoastaan yhdellä tavalla, nimittäin keskeyttämällä menettelyn tuomioistuinvaihe ja palauttamalla asia syyttäjälle uuden syytekirjelmän laatimista varten. Tästä syystä uusi sääntely riitautettiin heti Konstitutsioiden sadissa.
- 26 Konstitutsioiden sad katsoi, että syytekirjelmän tosiseikoissa olevan ilmeisen virheen korjaaminen ei ole rinnastettavissa syytteen muuttamiseen, minkä vuoksi erityisen menettelyn käyttöönotto tällaisen virheen korjaamiseksi on perusteltua.
- 27 Samalla Konstitutsioiden sad selvensi, ettei ole lainmukaista käyttää tosiseikoissa olevan ilmeisen virheen korjaamista koskevaa sääntelyä todellisuudessa syytteen muuttamiseen.
- 28 Tarkastellessaan toista kysymystä (nimittäin sitä, ettei ylemmänasteisen tuomioistuimen ole mahdollista kumota tuomiota syytekirjelmän puutteiden vuoksi sen jälkeen, kun puutteita on nimenomaisesti käsitelty valmisteluistunnossa ja niistä on tehty lopullinen päätös) Konstitutsioiden sad viittasi sen tärkeyteen, että asia käsitellään kohtuullisen ajan kuluessa.

Konstitutsionen sad katsoi tämän tarkastelun yhteydessä lisäksi, että NPK:n 249 §:n 4 momentin 1 kohdan mukaiset syytekirjelmän puutteet (mukaan luettuina epäselvyys, puutteellisuus ja ristiriitaisuus) on mahdollista korjata menettelyn tuomioistuinvaiheessa, nimittäin kumoamatta tuomiota ja palauttamatta asiaa syyttäjälle uuden syytekirjelmän laatimista varten.

- 29 Kansallisessa laissa ei säädetä tällaisesta mahdollisuudesta korjata syytekirjelmässä olevat puutteellisuudet valmisteluistunnon jälkeen. Edellä mainittu Konstitutsionen sadin kannanotto ei ole johtanut lain tai oikeuskäytännön muuttamiseen.

NPK:n 249 §:n mukaisen sääntelyn merkitys

- 30 Suuressa osassa rikosasioista valmisteluistunnossa todetaan syytekirjelmässä olevan ristiriitaisuuksia, epäselvyyksiä ja puutteellisuuksia. Tästä syystä menettelyn tuomioistuinvaihe on keskeytettävä ja asia on palautettava syyttäjälle. Tämä seikka viivästyttää menettelyä useilla kuukausilla. Joissakin tapauksissa tämä menettely syytekirjelmän puutteiden korjaamiseksi toistetaan useita kertoja.
- 31 Valtaosassa tapauksista puutteet voitaisiin korjata välittömästi ja estää menettelyn viivästyminen useilla kuukausilla.

Tulkinta lainaukon yhteydessä

- 32 Jos säädös on puutteellinen, tapauksiin, joista siinä ei säädetä, on sovellettava vastaavia tapauksia koskevia säännöksiä, sikäli kuin se on säädöksen tavoitteen mukaista. Jos tällaisia säännöksiä ei ole, oikeussuhteita on säänneltävä Bulgarian tasavallan oikeuden peruseriaatteiden mukaisesti (ZNA:n 46 §:n 2 momentti).

Haastamista koskevat säännöt

- 33 Menettelyn osapuolet, syytetty ja asianomistaja mukaan luettuina, haastetaan kirjallisesti. Haasteet ovat tekstiä sisältäviä paperiarkkeja. Haasteessa mainitaan henkilön nimi, prosessuaalinen asema, jossa henkilö haastetaan, nimittäin syytettynä vai asianomistajana, sekä hänen oikeutensa ja velvollisuutensa. Haaste suljetaan kirjekuoreen, josta ei näy läpi, ja sen sisältö salataan sellaisiin kolmansiin nähden, joille sitä ei ole osoitettu. Jos asianomaista henkilöä ei tavoiteta tiedossa olevasta osoitteesta, haaste annetaan tiedoksi tietyille kolmansille, jotta nämä toimittavat sen edelleen haastetulle henkilölle. Nämä henkilöt, joiden kautta tiedoksianto tapahtuu, voivat tutustua haasteeseen kokonaisuudessaan.

Rikosasian käsittelyä kohtuullisessa ajassa koskevan määräajan merkitys

- 34 Yksi rikosasioiden käsittelyyn sovellettava periaate on vaatimus sen käsittelemisestä kohtuullisessa ajassa (NPK:n 22 §:n 1 momentti).
- 35 Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen mukaan asia on käsiteltävä kohtuullisen ajan kuluessa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuim on arvostellut useissa ratkaisuisaan asian palauttamista syyttäjälle uuden syytekirjelmän laatimista varten, jos tämä on tapahtunut sen jälkeen, kun asiaa on alettu käsitellä sisällöllisesti, myös toisessa tai kolmannessa oikeusasteessa.

Yhteys asiassa C-612/15 esitettyyn ennakkoratkaisupyyntöön

- 36 Nyt tarkasteltava kysymys esitetään niiden lausumien perusteella, jotka esitettiin unionin tuomioistuimen 5.6.2018 antamassa tuomiossa Kolev (C-612/15) ja jotka tukevat ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen oletusta siitä, ettei kansallinen oikeus ole unionin oikeuden mukainen siltä osin kuin siihen ei sisälly tehokasta sääntelyä syytekirjelmän puutteiden korjaamiseksi.
- 37 Ennakkoratkaisukysymys koskee sitä, miten on meneteltävä, jotta syytekirjelmän puutteet korjataan asianmukaisesti. Kansallinen ratkaisu on ottaa ”askel taaksepäin”, nimittäin keskeyttää menettelyn tuomioistuinvaihe ja palauttaa asia menettelyn valmistavaan vaiheeseen siten, että laaditaan ja jätetään uudelleen tuomioistuimeen uusi syytekirjelmä, aloitetaan uusi menettelyn tuomioistuinvaihe ja pidetään uusi valmisteluistunto, jossa syytekirjelmä tarkastetaan uudelleen, mikä toistuu joissain tapauksissa useita kertoja.
- 38 Tietyistä tuomiossa Kolev (C-612/15) esitetystä toteamuksesta voitaisiin mahdollisesti päätellä, että unionin tuomioistuin lähestyy puutteiden korjaamisen lainmukaisuutta toisella tavalla, nimittäin ottamalla ”askeleen eteenpäin”, kun syyttäjälle annetaan heti sen jälkeen, kun tuomioistuin on todennut nämä puutteet, vielä menettelyn tuomioistuinvaiheen kuluessa mahdollisuus korjata puutteet (ks. tuomion 67, 71, 74, 94 ja 95 kohta).
- 39 Samassa asiassa esitetyn ratkaisuehdotuksen mukaan kansallista lakia muutettiin siten, että siinä säädetään valmisteluistunnosta, toisin sanoen kansallinen tuomioistuin on jo velvollinen aloittamaan menettelyn tuomioistuinvaiheen, kun se on todennut tässä valmisteluistunnossa kattavasti kaikki syytekirjelmän mahdolliset puutteet ottaen huomioon puolustuksen tästä esittämät lausumat. Ensimmäisestä unionin tuomioistuimen tuomion Kolev (C-612/15) 67 kohdassa mainitusta toimesta (”– – aloitettava menettelyn tuomioistuinvaihe”) säädetään jo pakottavasti kansallisessa laissa.
- 40 Kansallinen laki ei kuitenkaan mahdollista toista siinä mainittua toimea eli sitä, että tuomioistuimen on ”korjattava sääntöjenvastaisuudet itse”. Kansallinen laki ei mahdollista sitä, että huomautettuaan syyttäjälle selvästi syytekirjelmän puutteista

tuomioistuin antaa syyttäjälle samassa menettelyn tuomioistuinvaiheessa mahdollisuuden korjata ne ja tutkii samassa tuomioistuinvaiheessa puolustuksen lausumat huomioon ottaen, onko nämä puutteet tosiasiallisesti korjattu.

Unionin oikeuden soveltaminen pääasian tosiseikkoihin

- 41 Direktiivin 2012/13 6 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen soveltaminen. Kyseisessä säännöksessä edellytetään tietojen antamista syytteestä ”viipymättä”. Näin ollen herää kysymys, täyttyykö tämä edellytys, jos kansallisessa laissa viivästytetään keinotekoisesti sellaisten puutteiden korjaamista, jotka koskevat tietojen antamista syytteestä. Konkreettisemmin, jos syyttäjä ilmaisee – kuten pääasian oikeudenkäynnissä – olevansa valmis korjaamaan syytekirjelmän puutteet (ristiriita, epäselvyys, puutteellisuus), kansallinen laki ei kuitenkaan mahdollista korjaamista.
- 42 Direktiivin 2012/13 6 artiklan 3 kohdan mukaan syytteestä on annettava yksityiskohtaiset tiedot viimeistään sen jälkeen, kun syytteen tosiseikat on saatettu tuomioistuimen arvioitaviksi. Unionin tuomioistuin on tuomion Kolev (C-612/15) 99 kohdassa jo todennut, että yksityiskohtaiset tiedot syytteestä on annettava ennen kuin tuomioistuin aloittaa syytteen asiasisällön tutkimisen. Sen mukaan nämä tiedot voidaan siis antaa sen jälkeen, kun asia on saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi, konkreettisemmin valmisteluistunnossa, jossa käsitellään kysymystä syytekirjelmän puutteista. Direktiivin 2012/13 6 artiklan 3 kohta, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on tulkinnut sitä tuomion Kolev (C-612/15) 99 kohdassa, ei siten estä syytekirjelmän puutteiden korjaamista valmisteluistunnossa.
- 43 Kansallisessa laissa suljetaan tämä mahdollisuus ehdottomasti pois, kun siinä tulkitaan oikeutta saada tiedot syytteestä suppeammin ja sananmukaisesti, nimittäin siten, että yksityiskohtaiset tiedot syytteestä on annettava syytekirjelmässä, kun se jätetään tuomioistuimeen; tämä ei ole mahdollista myöhempänä ajankohtana, siis korjaamalla syytekirjelmät puutteet valmisteluistunnossa. Jos syytekirjelmässä on puutteita, menettelyn tuomioistuinvaihe keskeytetään sen vuoksi ja asian palautetaan syyttäjälle, joka laatii uuden syytekirjelmän ja jättää sen tuomioistuimeen. Yksityiskohtaisten tietojen antaminen syytteestä taataan siten uudella syytekirjelmällä, kun se jätetään tuomioistuimeen.¹
- 44 Näin ollen herää kysymys, vastaako tämä suppeampi kansallinen tulkinta syytetyn oikeudesta saada tiedot syytteestä direktiivin 2012/13 6 artiklan 3 kohdan todellista tarkoitusta.

¹ Tästä on kaksi poikkeusta: tosiseikoissa olevan ilmeisen virheen korjaaminen ja syytteen muuttaminen uusien todisteiden valossa.

- 45 Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan toisen kohdan mukaan syyte on käsiteltävä kohtuullisen ajan kuluessa. Tästä herää kysymys, onko kansallisessa laissa säädetyille syytekirjelmän puutteiden korjaamisen viivästymiselle – joka voi kestää muutamista kuukaudesta muutama vuosiin – järkevä peruste. Syinä tähän viivästykseen ovat pakottava kansallinen vaatimus, jonka mukaan menettelyn tuomioistuinvaihe voidaan aloittaa vain täydellisen syytekirjelmän perusteella, ja puuttuva mahdollisuus korjata nämä puutteet jo aloitetun tuomioistuinvaiheen kuluessa.
- 46 SEUT 82 artiklan 2 kohdan mukaan direktiiveillä voidaan säätää vähimmäissäännöistä, joiden hyväksyminen ei estä jäsenvaltioita pitämästä yllä niitä korkeatasoisempaa yksilön suojelua; näissä direktiiveissä otetaan huomioon jäsenvaltioiden oikeusperinteiden erot. Tästä herää kysymys, eikö kansallinen sääntely ole etusijalla direktiiviin 2012/13 nähden, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on tulkinnut sitä asiassa C-612/15, koska kansallinen sääntely tarjoaa yhtä korkeatasoisen tai jopa korkeampitasoisen suojelun, joka perustuu kansallisiin oikeusperinteisiin.
- 47 Syytetty saa määrällisesti ja laadullisesti samat tiedot syytteestä (jota selvennetään, jos syytekirjelämä on epäselvä, puutteellinen tai ristiriitainen). Tämä selventäminen voi tapahtua heti menettelyn tuomioistuinvaiheessa (mahdollisuus, joka direktiivissä 2012/13 annetaan unionin tuomioistuimen asiassa C-612/15 esittämän tulkinnan mukaisesti), mutta se voi tapahtua myös vasta muutamien kuukausien viivästyksen jälkeen kansallisen menettelyn pakottavan vaatimuksen mukaisesti.
- 48 Samalla voidaan olettaa, että kansallinen oikeus tarjoaa korkeampitasoisen suojelun, koska kansallisen sääntelyn mukaan korjattu syyte sisältyy yhteen asiakirjaan, kun taas siinä tapauksessa, että puutteellinen syyte korjataan menettelyn tuomioistuinvaiheessa, on kaksi asiakirjaa, alkuperäinen puutteellinen syytekirjelämä ja siihen tehdyt selvennykset. Oikeutta saada tiedot syytteestä koskeva suojele on siten kansallisen lain nojalla täysin samantasoinen tai jopa korkeampitasoinen kuin direktiivin 2012/13 mukainen suojele.
- 49 Lisäksi SEUT 82 artiklan 2 kohdan mukaan on otettava huomioon jäsenvaltioiden oikeusperinteet. Menettelyn tuomioistuinvaiheen aloittamisella puutteellisen syytekirjelmän perusteella on olennainen merkitys kansalliselle oikeuskäsitteelle. Vaikka käsitteilyaikojen kohtuullisuuden vaatimuksen ja prosessuaalisen logiikan näkökohtien perusteella Konstitutsionen sad on viitannut siihen, ettei ole perustuslain vastaista antaa mahdollisuus korjata syytekirjelmän puutteet menettelyn tuomioistuinvaiheessa, kansallinen lainsäätäjät ei ole noudattanut tätä tulkintaa, eikä sitä ole omaksuttu myöskään oikeuskäytännössä.
- 50 Tästä herää kysymys, loukataanko kansallisella lailla unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta, kun siinä suljetaan pois mahdollisuus selventää syytettyä menettelyn tuomioistuinvaiheessa ja se on siten tuomion Kolev (C-612/15) vastainen.

- 51 Arvon kunnioittamisen periaate puolestaan ilmenee kahdella tavalla. Yhtäällä on SEU 2 artiklaan ja perusoikeuskirjan 1 artiklaan kirjattu ihmisarvo. Haastamista koskeva kansallinen lainsäädäntö mahdollistaa sen, että kolmannet henkilöt saavat tiedon siitä, että kyseinen henkilö on syytettynä rikosasiassa tai että hänelle on aiheutunut vahinkoa rikoksesta. Mitä useammin henkilö haastetaan, sitä suurempi on todennäköisyys siihen. Tästä syystä ihmisarvoa kunnioitettaisiin paremmin, jos vältetään tarve keskeyttää menettelyn tuomioistuinvaihe ja palauttaa asia syyttäjälle uuden syytekirjelmän laatimista varten. Toisaalla on perusoikeuskirjan 31 artiklan mukainen ammatillinen arvo, tässä tapauksessa tuomareiden ja syyttäjien ammatillinen arvo. Kansallinen laki, jossa ei säädetä menettelyllisestä toimenpiteestä, jolla syytekirjelmän puutteet voitaisiin korjata viipymättä, vaikka syyttäjä ja puolustus tätä toivovat ja vaikka tuomioistuin pitää sitä asianmukaisena, synnyttää tunteen ammatillisesta avuttomuudesta. Lailla, jossa syyttäjät veloitetaan täyttämään vaatimus asian käsittelystä kohtuullisen ajan kuluessa ja jossa heiltä evätään ilmeinen ja tavanomainen väline tähän (syytekirjelmän puutteiden korjaaminen menettelyn tuomioistuinvaiheessa, jossa nämä puutteet todettiin), kun siinä sen sijaan veloitetaan syyttäjät soveltamaan toista oikeudellista välinettä, mikä johtaa useiden kuukausien viivästykseen, loukataan heidän ammatillista arvoaan.

Ennakkoratkaisupyynnön käytännön vaikutus

- 52 Direktiivin 2012/13 6 artiklassa ei säädetä eikä perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa määrätä menettelystä syytekirjelmän sisällöllisten puutteiden korjaamiseksi; niillä ei siten ole välitöntä oikeusvaikutusta. Unionin tuomioistuimen tulkinnalla, jota pyydetään, ei voida ottaa käyttöön uutta kansallista välinettä syytekirjelmän puutteiden korjaamiseksi, koska unionin tuomioistuimen tuomio ei voi itsessään olla peruste puutteiden korjaamiseen valmisteluistunnossa.
- 53 Pyydetty tulkinta voi kuitenkin myötävaikuttaa siihen, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tulkitsee kansallista oikeutta itsenäisesti ja tulee lopputulokseen, joka on yhteensopiva niiden unionin tuomioistuimen päätelmien kanssa, jotka koskevat asianmukaista menettelyä syytekirjelmän puutteiden korjaamiseksi. Konkreettisesti on mahdollista, että unionin tuomioistuin katsoo, että NPK:n 248 §:n 5 momentin 2 kohdan, luettuna yhdessä 1 momentin 3 kohdan kanssa, luettuna yhdessä 249 §:n 4 momentin 1 kohdan kanssa, säännökset (jos syytekirjelmässä on puutteita, menettelyn tuomioistuinvaihe keskeytetään ja asia palautetaan syyttäjälle uuden syytekirjelmän laatimista varten) ovat unionin oikeuden vastaisia, sikäli kuin niitä sovelletaan yleisesti ja poikkeuksetta kaikissa tapauksissa, vaikka todetut puutteet voitaisiin korjata syyttäjän välittömästi valmisteluistunnossa esittämällä selvennyksillä. Tässä tapauksessa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin voisi jättää soveltamatta näitä säännöksiä. Kansallisten tulkintasääntöjen mukaisesti ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin soveltaisi mahdollisimman samankaltaista kansallista sääntelyä, nimittäin NPK:n 248a §:n 1 momenttia, joka koskee tosiseikoissa olevien ilmeisten virheiden

korjaamista. Näin syyttäjän olisi mahdollista korjata puutteet viipymättä (tarvittaessa seitsemän päivän kuluessa). Vain siinä tapauksessa, että syyttäjä ei voi korjata puutteita, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin keskeyttäisi menettelyn tuomioistuinvaiheen ja palauttaisi asian syyttäjälle uuden syytekirjelmän laatimista varten. Tällainen tulkinta vastaisi myös Konstitutsionen sadin tältä osin antamaa ratkaisua.

- 54 Lisäksi unionin tuomioistuimen tulkinnalla olisi olennainen merkitys siinä yhteydessä, kun toisena tai kolmantena oikeusasteena pääasiaa käsittelevissä kansallisissa tuomioistuimissa tutkitaan, taattiinko syytetyn oikeus saada tiedot syyteestä. Konkreettisemmin: Jos unionin tuomioistuin katsoo, että korjaamalla puutteet valmisteluistunnossa taataan syytetyn oikeus saada tiedot siitä, mistä häntä syytetään, ylemmät oikeusasteet eivät voi kumota alemman tuomioistuimen asiakysymyksen ratkaisua sillä perusteella, että tätä oikeutta on loukattu. Tätä oikeutta nimittäin loukataan, jos syytekirjelmän puutteita ei korjattu kansallisen lain mukaisesti ja korjaaminen ei ole siten pätevä. Tällä tavalla taattaisiin kansallisen lain soveltaminen unionin tuomioistuimen tulkinnan mukaisesti.
- 55 Unionin tuomioistuimen esittämä tulkinta myös toimisi kannustimena kansalliselle lainsäätäjälle muuttaa syytekirjelmän puutteiden korjaamista koskevaa sääntelyä vastaavasti.